

DE ZIEKTEWET EN DE CONTROLE BIJ ZIEKENKASSEN (AFDEELINGSKASSEN)

Aan de accountantcontrole op de uitbetaalde arbeidsloonnen zijn, vooral bij middelmatige bedrijven, eigenaardige moeilijkheden verbonden. Deze moeilijkheden zijn sinds enkele jaren verzwaaard door de invoering van verschillende sociale wetten, o.a. de Ziektewet 1929.

Deze wet kent twee uitvoeringsorganen, nml.:

- a. de Ziekenkassen van de Raden van Arbeid;
- b. Erkende bedrijfsverenigingen (B.V.) bedoeld bij art. 91 der Wet.

De artt. 91 t/m 120 regelen werkring, rechten, plichten, en bevoegdheden van deze B.V.

Van deze Artt. memoreer ik alleen de navolgende:

Art. 94, sub. 1. De statuten der B.V. kunnen bepalen, dat voor de verzekering van de arbeiders in dienst van een bepaalde onderneming, een afdelingskas gevormd wordt.

Art. 96 1. Aan het bestuur der afdelingskas is opgedragen:

- a. het toekennen van het ziekgeld, met dien verstande, dat de bedrijfsvereniging aansprakelijk blijft voor de uitbetaling van het ziekgeld;
- b. de controle op de verzekerden gedurende de ongeschiktheid tot werken, onder regelen door de bedrijfsvereniging te stellen;
- c. de inning en het beheer der premien.

2. De bedrijfsvereniging stelt de premien al of niet op voorstel van het bestuur der afdelingskas vast en bepaalt, welk deel aan haar zal worden afgedragen ter dekking van administratiekosten voor het fonds, bedoeld in artikel 123, eerste lid, het algemeen reservefonds en andere kosten.

Art. 97. Indien een daartoe strekkend verzoek door den betrokken werkgever of door de meerderheid der arbeiders, bedoeld in artikel 94, tweede lid, sub b, wordt gedaan, is het bestuur der bedrijfsvereniging bevoegd een eenmaal gevormde afdelingskas op te heffen. Die opheffing geschiedt bij een met redenen omkleed besluit.

Art. 102. Voor zoover de bedrijfsvereniging geen rechtspersoonlijkheid bezit, verkrijgt zij die door het feit harer erkenning.

Art. 113. Door onzen Minister kunnen voorschriften worden gegeven betreffende de wijze van boekhouding der erkende B.V.

Art. 116. Van de premie, vastgesteld door de erkende B.V. is de helft door den verzekerde verschuldigd, behoudens echter, dat het aandeel van den verzekerde ten hoogste bedraagt de helft van de premie, welke voor hem verschuldigd zou zijn, indien hij bij de Ziekenkas van den Raad van Arbeid ware verzekerd.

Opm. In art. 123 eerste lid is sprake van het zgn. Prophylaxe-fonds.

In de statuten der B.V., zooals voorgeschreven in de artt. 92 t/m 95 der Wet en in het „Reglement voor de Ziekteverzekering” voorgeschreven in art. 103 der Wet, kunnen en moeten de bovengenoemde rechten en plichten nog nader aangeduid en omschreven worden.

Zoo zal o.a. in de Statuten van de B.V. een bepaling voorkomen, die voorschrijft de vaststelling van een Reglement voor de „Afdelingskas”.

Uit het „Uniform-Reglement” van een dergelijke Afd. Kas wil ik nog navolgende bepalingen vermelden:

Indien de onderneming daarin toestemt, kan met het verrichten van de administratieve werkzaamheden belast worden, een door het bestuur der afdelingskas aangewezen persoon, die aan het bestuur der B.V. en dat der afdelingskas verantwoordelijk is. Deze woont de vergadering van het bestuur der afdelingskas bij en heeft daarin een adviseerende stem.

1. Elk bestuurslid der afdelingskas is tegenover de B.V. gehouden tot eene behoorlijke vervulling van de hem opgedragen taak.

2. De aansprakelijkheid te dezezake is eene hoofdelijke voor het geheel, indien het betreft eene aangelegenheid, welke behoort tot den werkring van meer bestuursleden. Niet aansprakelijk is echter het bestuurslid, dat bewijst dat het feit aan hem niet te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

3. Het bestuur der B.V. is bevoegd de door hetzelfde noodig geoordeelde controle op de uitvoering van de taak van het bestuur der afdelingskas in te stellen of te doen instellen.

De vraag kan nu worden gesteld: hoever gaat in deze aangelegenheid de controle van den accountant aan de desbetreffende onderneming verbonden?

Kan de accountant volstaan met de loonadministratie te controleren en tegelijkertijd de vaststelling van de ziekteverzekeringspremie met de afdracht aan de afdelingskas na te gaan, of moet de accountant daarbij ook de administratie van die afdelingskas controleren?

Bij de beantwoording van die vraag moet m.i. het navolgende beschouwd en overwogen worden:

De afdelingskas vormt een onderdeel van een afzonderlijke vereniging (met rechtspersoonlijkheid). De accountant zou zich dus bij controle van de afd. kas op „vreemd” terrein gaan begeven.

Evenwel art. 95 sub 2 der Z.W., dat voorschriften geeft omtrent het Bestuur der afd. kas, schrijft daarbij voor, dat de werkgever of diens gemachtigde Voorzitter is van de Afd. kas. De verdere leden van het bestuur worden gekozen uit en door de arbeiders. (tenminste de helft is imperatief voorgeschreven).

Om moeilijkheden te voorkomen zou alzoo de Voorzitter den accountant kunnen opdragen, ook de controle van de afd. kas te verrichten.

De mogelijkheid bestaat evenwel, dat het verdere Bestuur bezwaar maakt tegen deze controle wegens de kosten hieraan verbonden, tenzij de onderneming de kosten betaalt.

Naar mijne meening zullen de kosten betrekkelijk laag kunnen zijn, indien de accountant verzekerd is van goede interne controle der afd. kas, waarover ik hierna een en ander zal uiteenzetten.

Tegenover de kosten-kwestie zou ik de belangen-kwestie willen plaatsen.

Deze belangen-kwestie zou ik willen onderscheiden in een direct finantiel belang en een belang uit aansprakelijkheid wegens bestuur of toezicht.

De vraag rijst derhalve: Wie hebben belang bij een juiste en eerlijke administratie van de afd. kas, hetgeen eventueel door de accountantcontrole zou moeten geconstateerd worden? Op de eerste en voornaamste plaats, zoowel de onderneming, als wel de arbeiders, ieder voor een gelijk bedrag. Voor zoover de afd. Kas niet met nadeelige saldi werkt, daar alsdan hoofdzakelijk alleen de werkgever belanghebbende is. Op de tweede plaats de B.V. (zie o.a. de aansprakelijkheid voor uitkeering van ziekgeld volgens art. 115 der Wet). Op de derde plaats, allen die belast zijn met „toezicht” en „bestuur” ingevolge de Z.W., en wel achtereenvolgens:

- a. de Bestuurders der Afd. kas.
(In genoemd Uniform-Reglement zijn zij zelfs hoofdelijk aansprakelijk gesteld).
- b. Het Bestuur van de B.V.
- c. Het College van Toezicht op de erkende B.V. (volgens art. 119 der Wet).

Wat betreft het direct finantiel belang zou ik het navolgende willen opmerken:

De „kosten” van de Afd. kas worden in normale gevallen

voor de helft door de arbeiders en voor de andere helft door den werkgever gedragen.

Omtrent de finantiële verhoudingen in de afd. kas, kan dus worden gezegd, dat er twee gelijkgerechtigde partijen zijn. Doch dit geldt niet zoo zeer voor de kosten, doch vooral voor de bezittingen der Kas.

Jaarlijks maakt de Afd. kas een staat van Ontvangsten en Uitgaven, maar ook een staat van Bezittingen, en zendt deze stukken aan de B.V.

Bovenbedoelde „deelgenootschap” komt scherp naar voren bij liquidatie der onderneming en (of) opheffing der afd. Kas.

Art. 97 der Wet geeft wel aan de mogelijkheid van opheffing der Afd. Kas, doch de Wet geeft geen regelen omtrent liquidatie van de bezittingen der afd. kas.

Naar mijne meening, behoort bij opheffing der Afd. kas het saldo der bezittingen verdeeld te worden gelijkelijk tussehen onderneming en de gezamenlijke arbeiders.

Er is aanleiding te veronderstellen, dat bij volgende Wetswijzigingen opgedragen zal worden aan de B.V., in hare Statuten en reglementen regelen op te nemen omtrent de verrekening na opheffing der afd. kas van eenig batig saldo met de onderneming en de ten tijde van die opheffing in dienst van die onderneming zijnde arbeiders. In de Statuten van enkele B.V. is een dergelijke bepaling reeds opgenomen.

Wat betreft het belang uit aansprakelijkheid wegens Bestuur of toezicht, verwees ik reeds naar de hoofdelijke aansprakelijkheid van de bestuurders, waarbij in 't algemeen verhaal wegens aansprakelijkheid op den Voorzitter (d.i. de werkgever of diens gemachtigde), practisch uitvoerbaar zal zijn.

Teneinde alle aangeduide belangen te waarborgen, zullen er dus scherpe en duidelijke voorschriften moeten worden gegeven omtrent de administratie en de interne controle van de afd.-Kassen.

Het is m.i. practisch en organisatorisch niet juist de vaststelling van die bepalingen over te laten aan de Afd. kassen zelf.

Trouwens, in 't algemeen moet men aannemen, dat behoudens de Voorzitter, de bestuursleden niet competent zijn zelfstandig dergelijke besluiten te nemen.

En hoewel het Bestuur zich kan laten adviseeren door een deskundige, ook dan blijft de wenschelijkheid bestaan, dergelijke voorschriften te laten geven door de B.V. en op te nemen in het „Uniform-Reglement voor de onder deze B.V. ressorteerende afd. kassen.

Welke bepalingen moeten bedoelde voorschriften omvatten:

1. Bepalingen omtrent de te gebruiken formulieren en boeken, waarbij de modellen der formulieren en de liniatuur der boeken wordt aangegeven;
2. Maatregelen na te leven door den administrateur van de Afd. Kas en de maatregelen ter bekoming van interne controle.

Onderstaande regeling zou m.i. kunnen dienen als leidraad bij de vaststelling van genoemde maatregelen:

De administratie van de Afd. Kas bestaat uitsluitend uit Ontvangsten en Uitgaven.

De Ontvangsten kunnen betrekkelijk gemakkelijk worden vastgesteld uit de Loonadministratie van de onderneming, alhoewel het m.i. de voorkeur verdient, dat elke week door de onderneming een geteekend bewijs wordt verstrekt aan den administrateur van de Afd. kas, welke bedragen (premies) gestort zijn.

Van deze stortingen geeft de administrateur kwitantie. Zoo eenigszins mogelijk moet de administrateur van de Afd. Kas niet belast met, of werkzaam zijn in de loonadministratie van de onderneming.

Bijzondere ontvangsten als Rente van Effecten of waarborg-

sommen, kunnen betrekkelijk eenvoudig worden vastgesteld. Van schenkingen en dergelijke ontvangsten kunnen kasbewijzen worden opgemaakt, ondertekend door een bestuurslid der Afd. kas.

De Uitgaven zijn hoofdzakelijk te onderscheiden in:

- a. Uitkeering voor ziekgeld, ziekenbriefjes enz.
- b. Diverse betalingen volgens de Statuten. (Waarborgsommen enz.)

Uitbetalingen genoemd onder b. geven weinig moeilijkheden voor controle, omdat hieraan doorgaans correspondentie van de B.V. ten grondslag ligt.

De administratie van en interne controle op Uitkeering ziekgeld zou m.i. als volgt moeten geschieden:

Indien een arbeider in de termen valt voor Ziekgeld, wordt hij in een daarvoor bestemd Ziekenboekje ingeschreven, waarbij elk ziektegeval een apart „hoofd” krijgt en de bijzonderheden, alsmede de betalingen worden aangeteekend. Een klapper vereenvoudigt het opzoeken der namen.

Bij betaling van het ziekgeld wordt de quitantie uitgeschreven uit een vooraf genummerd kwitantieboekje met souche.

Op de kwitantie vermeldt de administrateur: Naam en Fabrieksnummer van de(n) zieke en vermeldt het uit te betalen bedrag in letters en cijfers.

Zoo mogelijk wordt het ziekgeld thuis gebracht, liefst niet door den administrateur, en gezorgd, dat de quitantie met inkt wordt afgeteekend; zoo mogelijk door de(n) zieke zelf. Kan de zieke zelf niet teekenen, dan teekent een der huisgenooten, maar de bringer rapporteert zulks aan den administrateur, die daarvoor een aantekening plaatst op de quitantie.

Wekelijks verstrekt de administrateur een lijstje van de uitbetalingen aan alle bestuursleden, terwijl een der bestuursleden wekelijks de quitanties vergelijkt met: a. bedoeld lijstje; b. ziekenboekje en c. het Kasboek en daarna op de kwitanties zijn handteekening plaatst.

Hiertoe moet een speciale ruimte op de kwitantie worden gereserveerd, zoodat direct geconstateerd kan worden of de medeteekening is geschied.

Een specimen van die handteekening moet verstrekt worden aan alle bestuursleden en eventueel aan den controleerenden accountant.

Nog juister schijnt het mij, indien zulks mogelijk is, dat bedoelde kwitanties vóór de uitbetaling door bedoelden gedelegeerde van het bestuur worden gecontroleerd en van zijn handteekening voorzien, als bewijs van machtiging tot uitbetaling.

Wanneer nu nog op speciale plaatsen (bv. bij Nummerkasten of Tijd klokken) van de fabriek een lijstje wordt gehangen van de arbeiders, die zich ziek hebben gemeld en de bestuursleden controleeren persoonlijk nu en dan de ziektegevallen, zoo meen ik, dat fraude in de uitbetalingen zeer moeilijk wordt.

De medische controle op de simulatie laat ik natuurlijk buiten beschouwing.

In alle geval heeft het bestuur alsdan zijn taak nagekomen. Tenminste indien periodiek de Kas gecontroleerd wordt met het Kasboek en de bescheiden. Deze controle moet eveneens door het Bestuur geschieden, tenzij het Bestuur zijn taak in deze overdraagt aan een accountant.

Gezorgd moet worden, dat na de periodieke controle, die m.i. minstens 3 maal per jaar moet plaats hebben, de kwitanties van Ziekgeld „onbruikbaar” gemaakt worden. Immers, het zou zeer eenvoudig zijn deze kwitanties met een kleine datum-wijziging tweemaal te gebruiken.

Indien dergelijke maatregelen zijn voorgeschreven en de accountant heeft de overtuiging, dat de interne controle, zooals omschreven, wordt gehandhaafd, dan kan m.i. de accountantscontrole op betrekkelijk eenvoudige en weinig „kostbare” manier worden ten uitvoer gebracht.

Tenslotte meen ik te moeten opmerken, dat de accountant, wien opdracht wordt gegeven een afd. kas te controleren, waar bij geen scherpe interne controle is doorgevoerd, zich ernstig moet afvragen, of hij een dergelijke controle wel kan aanvaarden.

Een dergelijke Kas, bij dusdanige omstandigheden, over lange (reeds afgelopen) periode afdoende te controleren, schijnt mij praktisch niet meer mogelijk. In alle geval zal een belangrijk voorbehoud gemaakt moeten worden.

Krijgt de accountant opdracht voor toekomstige periodes, dan zal hij m.i. het Bestuur ernstig moeten wijzen op de noodzakelijkheid van scherpe interne controle.

Heeft de B.V. scherpe administratieve controle-maatregelen voorgeschreven, bv. in het Uniform-Reglement, zoo kan de accountant nagaan, of deze maatregelen worden nageleefd, en wel zoodanig, dat hij met zijn controle daarop kan steunen.

Volledigheidshalve wil ik nog wijzen op het volgende:

De leden der B.V. kunnen onderscheiden worden in 2 groepen:

1. Leden met afdelingskassen.
2. Overige leden.

Deze overige leden kunnen dan nog onderscheiden worden in:

- a. Omslagleden.
- b. Eigen-risico-dragers.

De omslagleden dragen gezamenlijk de kosten van de ziekteverzekering in onderlingen omslag.

De eigen-risico-dragers behooren tot de werkgevers, die geen deel van de kosten der verzekering verhalen op het arbeidsloon, doch deze kosten geheel voor eigen rekening nemen.

In het systeem van „kostendecking” staan de afd. kassen met de eigen-risico-dragers tegenover de omslagleden. Ook wat betreft de premieheffing zijn er belangrijke verschillen:

De eigen-risico-dragers betalen geen premie; zij nemen de kosten van de verzekering geheel voor hun rekening. De omslagleden betalen een zgn. „voorschotpremie” aan de B.V.

Later volgt de jaarlijksche definitieve afrekening.

De afd. kassen betalen een zgn. vaste premie. Deze premies en de reserves moeten zoodanig zijn gesteld, dat zij in normale gevallen voldoende geacht kunnen worden.

Meestal is overeengekomen, dat de onderneming de te-korten geheel of gedeeltelijk bijpast. Immers de arbeiders mogen hoogstens slechts worden belast voor die premies, welke de Raad van Arbeid voor de desbetreffende onderneming heeft vastgesteld.

Wat betreft de controle op de verzekerden kan het volgende verschil worden opgemerkt.

De afd. kas regelt de controle zelf, onder toezicht van de B.V. (de medische controle wordt meestal uitgeoefend door een Gemeenschappelijk Controle-Instituut).

De controle van de arbeiders in dienst van omslagleden wordt geregeld door en uitgeoefend vanwege de B.V. De eigen-risico-dragers zorgen over 't algemeen zelf voor hun controle. Zij kunnen natuurlijk gebruik maken, tegen vergoeding, van het controle-apparaat van de B.V.

Tenslotte bestaat er verschil in de bevoegdheid van het „toekennen” van ziekgeld.

Daartoe is bevoegd: het Bestuur van de Afd. kas; doch bij omslagleden en eigen-risico-dragers, het Bestuur van de B.V. Wie het ziekgeld „uitbetaalt” is een kwestie van regeling in onderling overleg.

Dit verschil in „toekenning” komt scherp naar voren bij gevallen, waarbij de verzekerde geen genoegen neemt met de beslissing omtrent uitkering van ziekgeld.

In het geval van afd. kas komt de verzekerde in beroep bij het bestuur der B.V., en in de andere gevallen bij het Scheids-gerecht.

In verband met deze nadere toelichting en de uiteenzetting

omtrent de afd. kassen meen ik, dat ook een oordeel kan worden gevormd, voor de accountantcontrole van de ziekenkassen bij de „andere leden” der B.V.

Naar mijne meening zal eventuele accountantcontrole der Ziekenkas bij omslagleden, voor zoover aldaar gehouden, alleen kunnen opgedragen worden door de B.V.

Eigen-risico-dragers zijn daartoe zelf bevoegd.

H. v. DULLEMEN

INZAKE REKEST DER VEREENIGING VAN ACADEMISCH GEVORMDE ACCOUNTANTS BETREFFENDE REGELING ACCOUNTANTSEXAMEN

Het schijnt wel buitengewoon moeilijk om zijn stellingen op dusdanige wijze te formuleeren, dat misvattingen onmogelijk zijn. Het is tenminste onverklaarbaar, hoe men uit een stelling, die luidt, dat de ontwikkeling van het accountantsberoep en van de opleiding daarvoor voornamelijk een gevolg is van den groei van het economisch leven, kan lezen:

- 1e. dat het accountantsberoep van zelf is ontwikkeld door den groei van het economisch leven.
- 2e. dat de drie vereenigingen thans niet meer in staat zouden zijn te zorgen voor goede accountants.
- 3e. dat wij twijfel zouden uitspreken aan de bekwaamheid van de leden der drie vereenigingen.

Het beweren van het eerste punt zou een volkomen dwaasheid zijn. Wanneer men zegt, dat de ontwikkeling van het bankwezen een gevolg is van de ontwikkeling van den wereldhandel, dan is het natuurlijk duidelijk, dat men niet hiermede bedoelt, dat die ontwikkeling van zelf gaat. Trouwens men kon weten dat wij dat niet zoo bedoelden, omdat wij in een vorig artikel reeds onze grootste waardeering hebben uitgesproken voor het werk van de vereenigingen. Bovendien hebben wij met opzet het woord „voornamelijk” in onze stelling geplaatst, teneinde een voorbehoud hiermee aan te geven. Het gaat hier over het afwegen van de persoonlijke tegenover de economische factoren. Een juist meten van deze factoren is onmogelijk, maar wel kan men zeggen, dat de economische factoren veel meer stabiel zijn dan de persoonlijke factoren. Daardoor zijn ze ook veel meer vatbaar voor onderzoek. Wanneer wij de geschiedenis van het accountantsberoep in Engeland nagaan, dan blijkt ook, dat de economische omstandigheden gedwongen hebben tot het vormen van vereenigingen. In de jaren van 1870 tot 1880 waren faillissementen in Engeland aan de orde van den dag. De accountant vond hierin een zeer belangrijke bron van inkomen. De staat diende in deze crisistijden een nieuwe faillissementswet in, omdat de bestaande niet meer aan de eischen voldeed. Teneinde hun belangen als liquidateur van een gedeelte van deze zaken, te beschermen werden de Engelsche accountants gedreven tot aaneensluiting. Zoo zouden wij meer voorbeelden kunnen noemen, eveneens voor de ontwikkeling in Holland. Een Engelsche accountant zei ongeveer 10 jaren geleden op de jaarvergadering van het Institute, dat zij eigenlijk omhoog getrokken waren door de omstandigheden. En op pag. 544 van jaargang LIX van The Accountant vindt men een betoog van Mr. Cooper, één van de leiders van de Engelsche accountantsbeweging, waarin hij zegt, dat de Engelsche accountants hun positie niet danken aan het Institute of Chartered Accountants, maar aan het joint-stock principe. Het joint-stock principe is natuurlijk een gevolg van het economisch leven. De qualificatie van onze stelling als „voorzoover begrijpelijk is ze onhoudbaar” is naar onze meening onbegrijpelijk en onhoudbaar.

Schakelen deze voorbeelden nu persoonlijke factoren uit? Immers neen, maar de nadruk valt op de economische factoren.